

29.08.2018

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 27 август 2018 година, врз основа на примена жалба од здруженијата „Х.Е.Р.А.“ и „МАРГИНИ“, поднесена против интернет порталот „Република“, го донесе следново:

МИСЛЕЊЕ

Медиумите да внимаваат на начините на кои ги пренесуваат информациите од други медиуми и да се дистанцираат од сензационализам

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 16 јули 2018 година, Здружението „Х.Е.Р.А – Асоцијација за здравствена едукација и истражување“ - Скопје и „Коалиција сексуални и здравствени права на маргинализираните заедници МАРГИНИ“ – Скопје, поднесоа жалба за текстовите со наслов „Хорор: Оваа жена шири зараза по Србија, а се знае дека има сида!“, „Паника во Србија: Јорданката шири сида, досега заразила најмалку 500 луѓе“, „Уапсена е проститутката која ширеше сида во Србија – полицијата ја пронајде мигрантката“ и „Проститутката која ширеше сида е уапсена, но најлошите вести допрва стигнуваат: Не се знае кој се`е заразен!“, објавени на 27, 28 и 29 јуни 2018 година на интернет порталот „Република“ (www.republika.mk).

Во жалбата се наведува дека текстовите е дискриминаторски и се темелат врз основа на шпекулации, непроверени и нерелевантни информации. Од „Х.Е.Р.А“ и „МАРГИНИ“ забележуваат дека медиумот создава слика и клевети дека се работи за ХИВ позитивна бегалка и сексуална работничка, која шири ХИВ.

„Дека се работи за непроверени шпекулации, со кои сензационалистички се создава паника во јавноста, а притоа се прекршуваат човековите права говори и фактот што и во самите написи има контрадикторни информации, односно во еден од насловите се тврди дека бегалката ширела ХИВ во Србија, а во самиот текст се вели дека „наводно ширела ХИВ“, се посочува во жалбата.

Од двете здруженија додаваат дека она што дополнително загрижува е тоа што медиумот се осудил да открива лични податоци и да шпекулира за ХИВ-статус на жена-бегалка, што најдиректно повикувало на шовинистичко и ксенофобично насилство и дискриминација врз овие маргинализирани групи.

Во жалбата на „Х.Е.Р.А.“ и „МАРГИНИ“ се наведува дека тие упатиле и барање за објавување одговор на објавената информација („Шпекулации, сензационализам и фатализам во изветувањето за ХИВ“). Според нив, порталот „Република“ го објавил, но оти, во меѓу време, продолжил да објавува текстови со слична содржина, со што, целта на одговорот не бил постигнат.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет порталот „Република“ и побара уредничкиот колегиум да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Од „Република“ не одговорија на наводите на жалителот.

МИСЛЕЊЕ НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби се согласи дека поднесената жалба во најголем дел е оправдана, но не најде доволно елементи за да донесе морална осуда, од причина што се работи за пренесување на содржина објавена во странски медиум (во случајов, на српски медиуми). Сепак, поради сериозноста и чувствителноста на темата, Комисијата одлучи да го донесе следново **МИСЛЕЊЕ**:

Медиумите да внимаваат на начините на кои ги пренесуваат информациите објавени во други медиуми, било домашни или од странство, и да се дистанцираат од сензационализам во информирањето. Тие не смеат да се служат со стигматизирачки пристап во известувањето, ниту, пак, со начинот на известување да упатуваат на можно стереотипизирање, предрасуди или дискриминација кон кого било, вклучувајќи ги овде и ранливите групи во општеството, како што се и бегалците и мигрантите.

Објавувањето парцијални, недоволно или нецелосно проверени информации за ранливите групи, во комбинација со недоволното претставување на поширокиот контекст, лесно би можело да поттикне сомнежи и стереотипи кон нив, воедно, претставувајќи ги и како закана за општеството, што неретко води кон нивна изолација и маргинализирање. Оттука, од особено значење е медиумите да покажат високо ниво на сензитивност во известувањето за овие групи, во обезбедувањето видливост за проблемите со кои се соочуваат и во акцентирањето на потребата од заштита на човековите права. Новинарското известување има голема улога во покренувањето позитивен наратив кон овие групи и поединци и во преиспитувањето на стереотипните рамки во известувањето, со тоа придонесувајќи во промената на јавното мислење и перцепции.

* * *

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Мери Јордановска, Ердџан Ахмет и Теофил Блажевски.

Со почит,

Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

